

Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR

Vančurova 2904, 390 01 Tábor • IČ: 60445831 • DIČ: CZ60445831

e-mail: apsscr@apsscr.cz • www.apsscr.cz

tel./fax: 381 213 332 • datová schránka: 6c63cgd

Otázky a odpovědi v souvislosti se šířením nákazy koronavirem COVID-19

13. 3. 2020

1. Zákaz návštěv

- Jsme pobytové zařízení sociálních služeb, kde platí zákaz návštěv – mohou klienti např. do města s blízkými nebo před budovu domova?
- Mohou se setkat klienti s blízkými na zahradě zařízení?
- Mohou klienti na návštěvu k rodině (na návštěvu, na víkend, na dovolenou)?
- Mohou do domova docházet externí pracovníci (kadeřnice, pedikérka, opraváři, údržbáři apod.)?
- Mohou do domova dobrovolníci?
- Mohou do domova účinkující (účast na vystoupení max. 50 lidí), děvčata, která provádějí individuální canisterapii, farář apod.?
- Mohou rodiny klientům předat nějakou věc, třeba balíček?

Vládní nařízení je vydáno dle § 69 odst. 1 písm. i) a odst. 2 zákona č. 258/2000 Sb.: „*Mimořádná opatření podle odstavce 1 nařídí v nezbytně nutném rozsahu a rozhodne o jejich ukončení příslušný orgán ochrany veřejného zdraví. Pokud je to nezbytné k realizaci opatření na ochranu veřejného zdraví, vyžádá si poskytovatel zdravotních služeb nebo orgán ochrany veřejného zdraví součinnost Policie České republiky. Místní příslušnost orgánu ochrany veřejného zdraví se řídí místem výskytu infekčního onemocnění. Odvolání proti rozhodnutí příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví nemá odkladný účinek. Osoby jsou povinny se mimořádnému opatření podřídit.*“ **V případě, že fyzická nebo právnická osoba neučiní patřičná omezení dle § 92n odst. 1 písm. b) a odst. 3 písm. a) může být uložena pokuta do 3 mil. Kč.**

Mimořádné opatření vymezuje výjimky, jimž jsou návštěvy dovoleny. V sociálních službách jde o nezletilé děti, osoby s omezením svéprávnosti a osoby v terminálním stadiu nevléčitelné choroby. Výjimku tedy nezaručuje vymezení klienta jako seniora.

Mimořádným opatřením není omezen pohyb osob, lze tedy těžko zakázat odchod klienta služby do města nebo do parku, kde se může setkat s příbuznými. Na druhou stranu zahrada zařízení je součástí pobytového zařízení, a tam by měly mít návštěvy vstup zakázán.

Sociální služba má prostřednictvím sociálních pracovníků v rámci základních činností (podpora a pomoc při využívání běžně dostupných služeb a informačních zdrojů) a v rámci obecného výkonu sociální práce klienta a blízké edukovat o rizicích takového jednání. Sociální služba však není oprávněna k žádné restrikci osob, vyjma výkonu své povinnosti k omezení návštěv, jak je uloženo mimořádným opatřením. V případě, že by došlo k mimořádnému opatření vlády, v němž by byl zákaz pohybu osob vymezen, může sociální služba v zájmu ochrany ostatních klientů a zaměstnanců plnění zákazu vyžadovat pomocí Policie ČR.

Sociální služba není oprávněna zakázat klientovi pobyt mimo sociální službu. Je povinna edukovat, viz výše.

Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR

Vančurova 2904, 390 01 Tábor • IČ: 60445831 • DIČ: CZ60445831

e-mail: apsscr@apsscr.cz • www.apsscr.cz

tel./fax: 381 213 332 • datová schránka: 6c63cgd

Poskytovatel sociální služby je povinen zajistit výkon mimořádného opatření a omezit návštěvy klientů. Vstup externisty do domova je vždy k úvaze kontextu jeho činnosti a nezbytnosti k celkovému výkonu základních činností služby a služeb souvisejících.

Příklady:

Pedikérka – omezení služeb pedikérky může ohrozit zdraví klienta. Personál by měl zvážit, které zákroky jsou nutné, a které nikoli. Zbytečné zákroky omezit.

Kadeřnice – úprava vlasů neovlivňuje život klienta, lze omezit.

Provoz kantýny – pakliže kantýna dodává klientům základní potřeby a jejich jiné zajišťování by znamenalo zátěž pracovníků služby, lze ji považovat za nutnou související službu.

Revize elektrospotřebičů – jejich provoz může ohrozit provoz služby vznikem požáru, provedení revizí ve standardním termínu je nutné.

Dobrovolníci – pakliže jde o dobrovolníky, jejichž činnost je zbytečná, např. společenské hry, doporučujeme klienty nenavštěvovat. Pakliže by však šlo o dobrovolníky či studenty, kteří by v případě krizového režimu zajišťovali základní životní potřeby, doporučujeme vstup umožnit.

Vystoupení a kulturní akce, různé terapie, prodej textilu lze v situaci, jaká nastala, postrádat, doporučujeme omezit.

Duchovní – pakliže se jedná o duchovní služby umírajícím, jde o návštěvu klienta v terminálním stadiu, podléhá výjimce. Pakliže jde o volnočasovou aktivitu, doporučujeme takové aktivity zrušit.

U předávání věcí pamatujte, že virus se přenáší významně i kontakty s infikovaným povrchem, takže dbejte na řádnou dezinfekci povrchů i rukou.

Výše uvedené se může změnit mimořádným opatřením vlády, doporučujeme sledovat informační zdroje.

2. Kdy a jak používat ochranné pomůcky při preventivním opatření, a kdy a jak při opatření krizovém?

- *Kteří zaměstnanci (PSS, SZP, úklid, kuchyně sociální pracovník) apod.?*

Ideální je, když každý zaměstnanec, který přijde do styku s klientem, stravou nebo předměty a místy, které klient využívá, nosí ústenku. Toto závisí na jejich dostupnosti. Je třeba pamatovat na důslednou dezinfekci rukou.

- *Používat jen při kontaktu s klientem, nebo celodenně?*

Ústenky je vhodné používat na pracovišti (včetně zaměstnaneckých prostor, jako jsou šatny, denní místnosti apod.) celodenně, je potřeba pamatovat na to, že sekret z horních cest dýchacích ulpívá na povrchu, kde virus může přežít i několik dní (např. nerez nebo plasty). S takto kontaminovaným povrchem může klient a/nebo jiný zaměstnanec přijít do kontaktu.

- *Jaké přesně pomůcky (rouška? respirátor?)*

Ústenku (roušku) používáme jako prevenci před nakažením druhé osoby. Respirátory (u koronaviru jen kategorie FFP3) pouze v případě péče o klienta s podezřením na COVID-19, nebo již potvrzeným onemocněním. V takovém případě i ochranné brýle, nebo štít, rukavice a ochranný oděv.

- *Jak dlouhou dobu se může tato pomůcka používat? (kolik hodin, při sejmutí např. při jídle, pití apod.)*

Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR

Vančurova 2904, 390 01 Tábor • IČ: 60445831 • DIČ: CZ60445831

e-mail: apsscr@apsscr.cz • www.apsscr.cz

tel./fax: 381 213 332 • datová schránka: 6c63cgd

Velmi závisí na typu. Vždy je třeba se řídit konkrétními pokyny výrobce.

- *Jakou další pomůcku používat?*

V případě kontaktu s klientem bez podezření na onemocnění je vhodné používat ještě jednorázové rukavice. Opravdu ale jednorázově, na každého klienta nové, po použití ihned zlikvidovat. V případě péče o klienta s podezřením na COVID-19, nebo již potvrzeným onemocněním jsou pomůcky popsány výše.

- *Jakým způsobem a kdy tyto pomůcky likvidovat (po jednom použití, po vícero použitích)?*

Dle platných právních předpisů, většinou jde o kategorii nebezpečný odpad infekční.

- *Má tyto ochranné pomůcky používat i klient? (v jakém případě)?*

U ústenky je to vhodné, je-li nakažen.

- *Měla by se nějak zvýšit nebo upravit dezinfekce pracovního prostředí a osobní dezinfekce? (u kterých osob)*

Je vhodné zavést extenzivní dezinfekční plán, zejména u dezinfekce povrchů a rukou, používat dezinfekční mýdla, alkoholové dezinfekce apod. V případě nákazy upravit dle pokynů KHS.

3. Je vhodné, aby management v případě krizového stavu zaměstnanců vykonával přímou péči?

Krise vyžaduje krizové řízení, ke kterému je kompetentní jediné management. Ten se musí soustředit na celkový chod služby, zajištění zaměstnanců, výkon přímé péče nelze doporučit. **Management musí mít dost odvahy řešit vznikající situace, z nichž většina bude na hraně zákona. Volte zdravý rozum, mějte odvalu, radte se mezi sebou, podporujte se. Ostatní budeme řešit, až toto bude za námi. Doporučujeme nastavit systém, aby se minimalizovalo nebezpečí nákazy managementu (bariérová opatření apod.).**

4. Máme evidovat návštěvy, které přijdou ze servisních důvodů do zařízení? Co GDPR?

Doporučujeme evidenci osob vstupujících do sociální služby ze servisních důvodů mimo zaměstnanců z důvodu případného dohledání osob. Evidujte jméno, adresu, kontakt. Změřte teplotu bezkontaktním teploměrem jako preventivní záchyt případně nakažených osob.

5. Máme evidovat návštěvy, které přijdou na výjimku z opatření za klienty? Co GDPR?

Doporučujeme evidenci osob vstupujících do sociální služby za klienty na výjimku z důvodu případného dohledání osob. Evidujte jméno, adresu, kontakt, jméno navštěvovaného klienta. GDPR shodně jako výše.

Doporučujeme nechat podepsat poučení, viz vzor:

Mimořádným opatřením ze dne 9. 3. 2020 Ministerstvo zdravotnictví jako správní úřad příslušný podle § 80 odst. 1 písm. g) zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 258/2000 Sb.“), nařizuje postupem podle § 69 odst. 1 písm. i) a odst. 2 zákona č. 258/2000 Sb. k ochraně obyvatelstva a prevenci nebezpečí vzniku a rozšíření onemocnění COVID-19 způsobené novým koronavirem SARS-CoV-2 všem zařízením sociálních služeb (podle § 34 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách) v pobytové formě a všem odlehčovacím sociálním službám v pobytové formě s účinností od

Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR

Vančurova 2904, 390 01 Tábor • IČ: 60445831 • DIČ: CZ60445831

e-mail: apsscr@apsscr.cz • www.apsscr.cz

tel./fax: 381 213 332 • datová schránka: 6c63cgd

10. 3. 2020 zákaz návštěv osob, s výjimkou nezletilých uživatelů sociálních služeb, uživatelů sociálních služeb s omezenou svéprávností a uživatelů sociálních služeb v terminálním stádiu nevyléčitelného onemocnění.

Osoba navštěvující uvedeného klienta/klientku hodlá navštívit klienta/klientku splňující shora uvedenou výjimku. Klient/klientka byl/a poučen/a v rámci svých kognitivních schopností o situaci a s návštěvou souhlasí.

Osoba navštěvující uvedeného klienta/klientku prohlašuje, že se nenavrátil/a z rizikových oblastí zasazených COVID-19, ani nepřišel/nepřišla do blízkého styku s jinou osobou, která se v těchto oblastech nacházela a nepociťuje žádné z příznaků tohoto onemocnění. Dále bere na vědomí, že může svou návštěvou být skrytým nosičem onemocnění COVID-19 a tímto může zhoršit celkový zdravotní stav klienta/klientky, který může v krajních případech vést až k rychlému úmrtí. Osoba navštěvující souhlasí s režimovými opatřeními zařízení, použitím bariérových opatření a souhlasí s měřením své tělesné teploty.

Datum a čas návštěvy: _____

Jméno a podpis osoby navštěvující klienta: _____

Jméno a podpis ředitelky zařízení: _____

Jméno a podpis svědka: _____

Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR

Vančurova 2904, 390 01 Tábor • IČ: 60445831 • DIČ: CZ60445831

e-mail: apsscr@apsscr.cz • www.apsscr.cz

tel./fax: 381 213 332 • datová schránka: 6c63cgd

6. Co dělat v případě, že zaměstnanci onemocní, nebo odejdou s dětmi na OČR?

- a) Všechny kroky konzultovat se zřizovatelem
- b) Zastavit/omezit uzavírání nových smluv s žadateli/příjem klientů do služby
- c) Minimalizovat základní činnosti, tj. redukovat, nebo zcela vypustit ty, jež jsou nad základní životní potřeby (jídlo, hygiena, vyprazdňování), vypustit zbytnou sociální práci, pochůzky, co lze odložit, odložit
- d) Zrušit doprovody k lékařům, vyjma akutních záležitostí
- e) Vypracovat interní pokyn a seznámit s ním zaměstnance
- f) Informovat klienty
- g) Pakliže služba disponuje jednolůžkovými pokoji, zredukovat oddělení a vytvořit dvoulůžkové (ad hoc konzultovat se zřizovatelem, upravit smlouvy s klientem – snížení komfortu)
- h) U klientů, kde se rodina může po určitý čas postarat, zajistit odchod do domácnosti
- i) Vyžadovat součinnost s krajem na zajištění ochranných pomůcek a dezinfekce
- j) Disponovat kontakty na rodinné příslušníky, zaměstnance, připravit je na krizové řízení a operativní povolávání k výkonu směny
- k) Povolat dobrovolníky, rodinné příslušníky, avšak za předpokladu, že je dokážete zkoordinovat
- l) Připravit podmínky pro personál, který je ochoten pracovat nad rámec povinností, tj. lůžka, celodenní stravování
- m) Zřídit krizovou informační linku